

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

navrhovatelů:

- a) T. P.
- b) T. H.
- c) J. F.
- d) P. B.

všichni zastoupeni advokátem Mgr. Luděkem Šikolou
sídlem Ovocný trh 1096/8, 110 00 Praha

proti

odpůrci:

Statutární město Brno

sídlem Dominikánské náměstí 196/1, 602 00 Brno
zastoupen advokátem Mgr. Ing. Jánem Bahýľem
sídlem Hoppova 18, Brno

za účasti:

Občané za ochranu kvality bydlení v Brně-Kníničkách, Rozdrojovicích
a Jinačovicích, z.s.
sídlem U luhu 246/18, Kníničky, 635 00 Brno

o návrhu na zrušení části opatření obecné povahy č. 1/2025 – Územního plánu města Brna
schváleného Zastupitelstvem města Brna pod č. Z9/22 dne 10. 12. 2024, v rozsahu vymezení
protipovodňového opatření PPO – Plocha řízeného rozlivu – poldr Chrlice

takto:

I. Návrh se zamítá.

- II. Účastníci řízení ani osoba zúčastněná na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Statutární město Brno (odpůrce) přijalo dne 10. 12. 2024 nový územní plán. V něm vymezilo mimo jiné protipovodňové opatření PPO – Plochu řízeného rozlivu – poldr Chrlice, s hrází v bezprostřední blízkosti obytné zástavby městské části Brno-Chrlice. Navrhovatelé vlastní nemovité věci, jejichž užívání může být realizací poldru ovlivněno. Proto se domáhají zrušení příslušné části územního plánu.

II. Argumentace navrhovatelů

2. Navrhovatelé nejprve snesli celou řadu argumentů ke své aktivní legitimaci. Postačí stručně shrnout, že v blízkosti plánované hráze poldru (spolu)vlastní navrhovatelé a), c) a d) rodinné domy se zahradami, navrhovatel b) stavbu pro rodinnou rekreaci se zahradou a garáží. Obávají se, že poldr ohrozí jejich nemovitosti podmáčením či zaplavením, přičemž v případě havárie ohrozí i zde přebývající osoby. Navrhovatel b) nadto vlastní zemědělské pozemky i se zemědělskými stavbami v blízkosti poldru, a řadu dalších zemědělských pozemků přímo v ploše řízeného rozlivu poldru. Poldr je v územním plánu vymezen jako veřejně prospěšné opatření, tudíž lze navrhovatelovy zemědělské pozemky pro tento účel vyvlastnit.
3. K samotnému obsahu návrhu krajský soud uvádí, že je rozdělen do celkem sedmnácti návrhových bodů, avšak ty se do značné míry překrývají a argumentace se u různých z nich opakuje, mnohdy dokonce týmiž slovy. Krajský soud proto některé návrhové body shrne jen velmi stručně.
4. Napadenému územnímu plánu vytýkají navrhovatelé v první řadě nepřezkoumatelnost, jelikož vymezení poldru v něm odpůrce nedostatečně odůvodnil. Ani na základě námitek navrhovatelů nevysvětlil, proč je nutno povodňové nebezpečí řešit právě prostřednictvím stavby poldru a proč byla plocha poldru vymezena právě v dané lokalitě. Námitky navrhovatelů směřovaly především k celkové koncepci poldru, tj. k jeho parametrům, k výběru lokality v rámci kraje a města, ke zbytečně ohrožující blízkosti obytné zástavby, k proporcionality zvoleného řešení apod. S námitkami navrhovatelů se odpůrce materiálně nevypořádal, ale pouze formálně odkazoval na dřívější odborné podklady, jež však navrhovatelé úspěšně zpochybnili. Odpůrce se také pokusil odsunout věcné řešení všech námitek do dalších fází projektové přípravy a povolování samotné stavby poldru a odkazoval na dosud nezpracovanou studii proveditelnosti. Podle navrhovatelů měly být naopak všechny jejich námitky koncepčně řešeny již nyní v územně plánovací dokumentaci, neboť při samotném povolování stavby již nebude možné měnit celkové koncepční řešení, parametry ani umístění poldru.
5. Druhý návrhový bod poukazuje na ohrožení obytné zástavby a na skutečný účel poldru. Poldr přímo navazuje na stabilní obytnou zástavbu městské části Chrlice a je vymezen v bezprostřední blízkosti rodinných domů a pozemků. Jde o nevhodné a ohrožující řešení. Zejména v případě selhání hráze poldru bude ohroženo pokojné užívání majetku obyvatel Chrlic, jejich rodinné zázemí, příznivé životní prostředí a jejich zdraví a život. To vše se týká i přímo navrhovatelů. Odpůrce použil zavádějící odůvodnění, že poldr Chrlice má

údajně chránit zástavbu v Chrlicích. Ve skutečnosti se naprostá většina obytné zástavby v blízkosti plánovaného poldru nenachází ve vyhlášeném záplavovém území. Domy všech navrhovatelů jsou zcela mimo aktivní zónu záplavového území, pouze dům navrhovatele a) a částečně dům navrhovatele c) se nacházejí ve vyhlášené zóně stoleté vody Q100, neboť jsou součástí nejnižší položené obytné zástavby Chrlic. Ve skutečnosti představuje polder nadmístní protipovodňové opatření. Jeho hlavním účelem je vyřešit povodňové nebezpečí pro celou brněnskou aglomeraci. Plánované zastavění nových ploch ve městě navýší průtok povodňové vody, která by mohla ohrozit níže položená území pod Brnem, což má řešit právě polder Chrlice. Jinými slovy, polder má zachytit veškerou vodu, která bude uměle vyvedena z Brna, takže povodňovou zátěž za celé město a kraj ponesou právě Chrlice. Do Chrlic se v důsledku toho přivádí nesrovnatelně vyšší povodňové riziko, než jaké je to stávající, a právě to si vynutilo plánovanou masivní ochrannou hráz poldru těsně u obytné zástavby Chrlic, ačkoliv lokalita je pro tento záměr evidentně nevhodná. Navrhovatelé to přičítají tomu, že Chrlice jsou „jen“ městskou částí, a nikoliv samostatnou obcí. Tento územní střet s nadmístním významem měl být vyřešen už v územním plánu.

6. Ve třetím návrhovém bodě poukázali navrhovatelé na to, že brojili u správních soudů již proti aktualizaci č. 1 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje (dále též „ZÚR“) jako nadřazené územně plánovací dokumentaci. Zde byla vymezena plocha pro nadmístní protipovodňové opatření označená POP10. Správní soudy výslovně konstatovaly, že teprve v další fázi územního plánování bude posouzeno a rozhodnuto, zda má být konkrétním nadmístním protipovodňovým opatřením právě polder Chrlice. Proto soudy odkázaly navrhovatele z jejich námitek do navazujících procesů. Ve skutečnosti však územní plán Brno s odkazem na závaznost zásad převzal řešení obsažené v ZÚR, a to bez dalšího prověřování a na základě stejných podkladů, které posloužily pro napadenou aktualizaci č. 1 ZÚR. Tyto podklady se namítanými riziky pro obytnou zástavbu v Chrlicích nezabývají. Navazující fáze územního plánování tudíž nepřinesla žádnou přidanou hodnotu a odpůrce se k rozsudkům správních soudů, na které navrhovatelé poukazovali, nijak nevyjádřil. Pouze uvedl, že protipovodňová opatření nelze navrhovat mimo vymezený koridor POP10.
7. Čtvrtý návrhový bod v podstatě jen opakuje, že navržené řešení v podobě poldru je nevhodné. Jeho hodnocení neproběhlo ani na úrovni ZÚR, ani nyní při přípravě územního plánu. Pátý návrhový bod zase poukazuje na nevhodnost řešení z hlediska zvolené lokality. Jiné vhodné lokality pro rozliv povodňové vlny nebyly podle navrhovatelů zvažovány ani odborně prověřeny. Polder Chrlice je výsledkem čistě politické volby. Šestý návrhový bod na předchozí dva navazuje s tím, že existují i jiná, vhodnější řešení. Jak na toku Svatky na území města Brna, tak i podél dalších vodních toků v jižní části města Brna, stejně jako v krajském měřítku existuje dostatek jiných volných zemědělských ploch, v bezpečné vzdálenosti od sídel, kde by rozliv neohrožoval obytnou zástavbu. Konkrétně poukazují navrhovatelé na územní studii s názvem *Optimalizace řešení poldru Chrlice*, kde se uvádí, že by šlo vyprojektovat řadu dalších opatření na tocích nad Brnem – například přehradu v sevřeném údolí Svitavy – či pod Brnem – například připravovaný polder Blučina. Jako další alternativu uvedli navrhovatelé posunutí celé plochy řízeného rozlivu a příslušné hráze poldru dál od obytné zástavby Chrlic – za dálnici D2 na volné zemědělské plochy v okolí ČOV Modřice, nebo na volné zemědělské plochy v prostoru mezi dálnicí D2 a ČOV Modřice. Jde o plochy přirozeného rozlivu, které mohou sloužit k zachycení povodňové vlny srovnatelně jako polder Chrlice, ale bez ohrožení obytné zástavby. Odpůrce odmítl tyto alternativy prověřit s odůvodněním, že pro ně nemá dostupné podklady.

8. Sedmý návrhový bod poukazuje na nepřiměřenost zvoleného řešení. Navrhovatelé jsou přesvědčeni, že se v jejich případě rozhodně nejedná o fenomén *not in my backyard* (tedy „ne na mém zadním dvorku“). Jde jim o to, že dotyk plochy rozlivu s obytnou zástavbou v Chrlicích je extrémně těsný a celé řešení je absurdně rizikové. Odpůrce neprovedl přezkoumatelný test proporcionality ve vztahu k ochraně vlastnických práv navrhovatelů k jejich nemovitostem. Tato otázka nebyla vyřešena ani v ZÚR. Odpůrce přezkoumatelně nezdůvodnil, proč musí být opatření pro rozliv vymezeno právě zde a nikde jinde, a proč převažuje veřejný zájem nad lokálním zájmem navrhovatelů.
9. Osmý návrhový bod se týká nedostatečných podkladů. Navrhovatelé zde vyjmenovali tři dokumenty, z nichž odpůrce vycházel (*Generel odvodnění města Brna*, 2009, studie *Příroda blízka protipovodňová opatření a revitalizace údolní nivy hlavních brněnských toků*, 2015, územní studie *Optimalizace řešení poldru Chrlice*, 2017). Generel z roku 2009 představuje podle navrhovatelů pouze nejobecnější rámec. Ve studii z roku 2015 byl plošný rozsah poldru Chrlice navržen zhruba poloviční oproti ploše vymezené nyní v územním plánu Brno. Důvody rozšíření nejsou zřejmé. Územní plán také nevyřešil četné problémy identifikované ve studii, včetně střetů s vlastnickými právy. Ty se zvětšením plochy poldru ještě umocní. Uvedená studie ani není územně plánovacím podkladem, je určena pro územní řízení. S ohledem na datum svého vzniku nemůže odpovídat aktuálnímu stavu v řešeném území. Konečně poslední územní studii z roku 2017 zpochybnili jak navrhovatelé, tak městská část Brno-Chrlice. Ta si nechala v roce 2020 vypracovat odborné vyjádření znalce, Ing. Jakoubka, které identifikuje řadu rizik a problémů a zpochybňuje realizovatelnost, provozovatelnost a bezpečnost poldru v dané lokalitě. Další odborné vyjádření téhož znalce z roku 2024 k návrhu územního plánu potvrzuje, že vytýkané problémy nebyly dosud vyřešeny. Obě odborná vyjádření přiložili navrhovatelé ke svým námitkám. Podle navrhovatelů nelze jejich vypořádání přesouvat do dalších stupňů projektové dokumentace. Navrhovatelé se obávají, že územní studie z roku 2017 v přílišné podrobnosti přejímá konkrétní technické řešení v území, a pokud bude uznána jako řádné odůvodnění územního plánu, omezí se tím reálné možnosti efektivní obrany navrhovatelů v navazujících procesech. Devátý návrhový bod pak v podstatě jen opakuje, že odpůrce se nevypořádal s vyjádřeními znalce.
10. V desátém bodě navrhovatelé poukazují na to, že v další fázi plánování již nebude možné nijak zásadně měnit umístění poldru ani koncepci ochranné hráze těsně u obytné zástavby v Chrlicích. Proto se měla prověřit realizovatelnost poldru prostřednictvím studie proveditelnosti. To se navzdory požadavkům navrhovatelů nestalo.
11. Jedenáctý návrhový bod vychází z toho, že úkolem územního plánování je koncepčně vyhodnotit dopady záměru v širších nadmístních souvislostech. Odpůrce se vymlouvá na to, že v územním plánu se ještě nevymezuje konkrétní opatření, tj. poldr, ale pouze se pro něj vytváří územní podmínky. Prověření konkrétního řešení bude údajně probíhat až při projektové přípravě a povolovacím řízení na samotnou stavbu. Odpůrce však měl již nyní prověřit a vyhodnotit nejenom lokální, ale i širší nadmístní důsledky a vlivy realizace poldru.
12. Územní plán je podle dvanáctého návrhového bodu v rozporu s cíli a úkoly územního plánování (§ 18 odst. 1 a 2, § 19 odst. 1 stavebního zákona z roku 2006). Podle třináctého návrhového bodu je územní plán také v rozporu s požadavky vodního zákona, konkrétně s cíli ochrany vod při plánování v oblasti vod, s cílem zamezení zhoršení stavu všech útvarů

těchto vod, jakož i s povinností předcházet povodňovým rizikům (§ 23a odst. 1, § 64a vodního zákona z roku 2001).

13. Čtrnáctý návrhový bod vytýká odpůrci, že se nevypořádal s námitkami navrhovatele c) proti možnosti vyvlastnění. Jak bylo výše uvedeno, navrhovatel c) vlastní zemědělské pozemky zahrnuté přímo v ploše veřejně prospěšného opatření vymezeného kódem VK.013 s výslovnou možností vyvlastnění. Na to poukázal už ve svých námitkách. Přesto odpůrce vůbec nezdůvodnil, proč mají vlastnická práva navrhovatele ustoupit. Neuvedl žádné věcné důvody pro vymezení vyvlastňovacího titulu, navíc ještě ve zrychleném režimu podle zákona o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury.
14. V patnáctém návrhovém bodě navrhovatelé identifikují konkrétní hrozby, které poldr Chrlice pro jejich majetek představuje. Hlavními problémy jsou: 1. hrozící obtečení hráze kvůli vybřežení vody z koryta Tuřanského potoka a ohrožení obytné zástavby z níže položeného území kvůli průsaku vody do podloží a zpětnému vzduť vody kanalizačními výpustmi (podle znalce může v takovém případě dojít k ohrožení stability hráze poldru, např. tvorbou smykové plochy na svahu při nasycení vodou), 2. umístění a provozování kanalizačních sběračů v budoucí zátopě a v tělese hráze (jde o nevyzkoušené a riskantní řešení, místo toho měl územní plán pro přeložky kanalizace stanovit novou polohu), 3. další přeložky a opatření na stávajících sítích technické infrastruktury, které zřejmě nebyly projednány s jejich provozovateli.
15. Šestnáctý návrhový bod se zabývá procesními vadami při přijímání návrhu územního plánu. V první řadě navrhovatelé odpůrci vytýkají, že jejich námitky řešil pouze jako připomínky. Přitom, i když svá podání podali jako připomínky, v hlavičce uvedli, že nebude-li jim vyhověno, mají být nadále považovány za námitky. Za druhé, odpůrce námitky uměle rozdělil, místo aby je vypořádal jako jeden argumentační celek. To roztržilo a oslabilo odůvodnění hlavní námitky navrhovatelů. Za třetí, textově se sice námitky jednotlivých navrhovatelů podobaly, ale každá z nich poukazovala na individuální okolnosti vztahující se k nemovitostem daného navrhovatele [např. na možnost vyvlastnění v případě navrhovatele b)]. Odpůrce přesto řešil všechny námitky v obecné rovině, paušálně, a k individuálním okolnostem se nevyjádřil.
16. Poslední, sedmnáctý návrhový bod již nepřináší nic nového. Podobně jako v prvním bodě návrhu vytýkají navrhovatelé odpůrci, že se jejich připomínkami, respektive námitkami nezabýval buď vůbec, nebo jen formálně. U žádné námitky přezkoumatelně nevysvětlil, proč je nedůvodná, a nevypořádal ani zásahy do vlastnických práv a jejich proporcionalitu.

III. Argumentace odpůrce a osoby zúčastněné

17. Odpůrce navrhuje návrh zamítnout a argumentuje podrobně k většině návrhových bodů. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.
18. Osoba zúčastněná na řízení podpořila stanovisko navrhovatelů. Poukázala na to, že Krajský soud v Brně zrušil část koridoru protipovodňových opatření POP10 vymezeného v Aktualizaci č. 1 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje na území městských částí Brno-Kníničky a Brno-Bystrc (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 5. 4. 2022, č. j. 63 A 6/2021-159). Z toho osoba zúčastněná usuzuje, že ani v nynějším případě nebylo možno ze ZÚR vycházet.

IV. Řízení před krajským soudem

19. Ve věci proběhlo dne 30. 4. 2026 na žádost odpůrce ústní jednání podle § 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Strany při něm setrvaly na svých stanoviscích a žádné důkazy nad rámec správního spisu nenavrhly. Soud proto jen seznámil strany s tím, že bude jako z důkazů vycházet též z odborných stanovisek, na něž obě strany poukazovaly ve svých písemných podáních a jsou jim tedy evidentně známa, byť některá z nich nejsou obsažena přímo ve správním spisu, ale jsou přístupná na internetu (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 3. 2023, č. j. 10 As 92/2022-86, bod 41). Jednalo se o tyto zdroje:
- a) *Generel odvodnění města Brna*, prosinec 2009, objednatel: Statutární město Brno, zhotovitel: sdružení firem Pöyry Environment a.s. a DHI a.s. (dostupné zde: <https://upmb.brno.cz/uzemne-planovaci-podklady/uzemni-studie/generel-odvodneni-mesta-brna/>), dále též „generel z roku 2009“
 - b) studie *Přírodě blízká POP a revitalizace údolní nívy hlavních brněnských toků*, září 2015, objednatel: Povodí Moravy, s.p., zhotovitel: AQUATIS a.s. (dostupné zde: <https://voda.brno.cz/ke-stazeni/studie-prirode-blizka-pop/>), dále též „studie z roku 2015“
 - c) územní studie *Optimalizace řešení poldru Chrlice*, září 2017, objednatel: Statutární město Brno, zhotovitel: AQUATIS a.s. (dostupné zde: <https://voda.brno.cz/ke-stazeni/studie-optimalizace-reseni-poldru-chrlice/>), dále též „územní studie z roku 2017“
 - d) *Odborné vyjádření znalce k dokumentaci „Územní studie, optimalizace řešení poldru Chrlice“*, červen 2020, objednatel: městská část Brno-Chrlice, zhotovitel: Ing. Martin Jakoubek (č. l. 33–39 soudního spisu), dále též „vyjádření znalce z roku 2020“
 - e) *Vyjádření k předloženému návrhu územního plánu města Brna v souvislosti s plánovaným záměrem poldr Chrlice*, 27. 3. 2024, objednatel: městská část Brno-Chrlice, zhotovitel: Ing. Martin Jakoubek (č. l. 31–32 soudního spisu), dále též „vyjádření znalce z roku 2024“

V. Posouzení věci krajským soudem

20. Návrh **není důvodný**.

Shrnutí náhledu krajského soudu na poldr jako nadmístní protipovodňové opatření

21. Především je potřeba říci, že poldr Chrlice je skutečně plánován jako protipovodňové opatření nadmístního významu. Vyplývá to už z toho, že je součástí koridoru POP10 vymezeného v Zásadách územního rozvoje Jihomoravského kraje. A odpůrce se s tím nikdy netajil. Poldr má sice ochránit před povodní i část zástavby samotné městské části Brno-Chrlice a umožnit zde zčásti i rozšíření ploch pro výstavbu, ale kromě toho nelze popřít jeho obrovský význam pro brněnskou aglomeraci jako celek. Má umožnit, aby celá řada brněnských městských částí, které leží severně proti proudu Svratky a Svitavy a nemají na svém území dostatečné plochy pro realizaci protipovodňových opatření, byla ochráněna před povodní a mohla se stavebně rozvíjet. Zároveň má zabránit tomu, aby povodňová vlna pokračovala dál a ohrožovala obce ležící od Brna na jih, po proudu Svratky. To jsou ve zkratce ony širší souvislosti, jejichž posouzení se dožadovali navrhovatelé (podrobné

zhodnocení těchto vazeb lze nalézt v odborných podkladech, z nichž bude soud citovat níže).

22. Krajský soud rozumí tomu, že navrhovatelé se proti takovému velkému nadmístnímu záměru brání. Vyvolává v nich jistě pocit, že byli „obětováni“ ve prospěch celku. Obrovské množství vody, které se má během povodně shromáždit v poldru a od domovů navrhovatelů je má oddělovat jen vysoká hráz, by v každém člověku vyvolalo obavy a nejistotu. Navzdory ujištěním odpůrce, že stavbu navrhnou odborníci podle příslušných norem a na veškerá možná rizika se při tom bude pamatovat, přetrvává na straně navrhovatelů strach a nedůvěra, což je v takové situaci lidsky pochopitelné.
23. Potíž je v tom, že odpůrce mnoho jiných možností, jak povodňové nebezpečí vyřešit, k dispozici neměl (to soud podrobněji vysvětlí v dalších částech odůvodnění). A navrhovatelé mu za celou dobu žádnou srovnatelně účinnou, a zároveň realistickou variantu nenabídli. Ačkoliv to v návrhu popírají, setrvali v podstatě na základním argumentu *not in my backyard* (tedy „uznáváme, že problém existuje a vyřešit se musí, ale proč právě na našem zadním dvorku?“). Navrhovatelé se samozřejmě nacházeli v obtížné pozici, protože ochrana před povodněmi představuje vysoce komplexní problematiku, kde bez pomoci odborníka lze těžko přijít by i jen s hrubým nástinem nějakého koncepčního řešení. Přesto právě to by museli navrhovatelé udělat, pokud by chtěli soud přesvědčit, že odpůrce při přijímání napadeného územního plánu pochybil.
24. Krajský soud při svém rozhodování zohlednil celý dosavadní vývoj. V minulosti, v rámci přípravy ZÚR z roku 2016, se opravdu poctivě a na základě objektivních kritérií zvažovaly různé možnosti, jak řešit povodňové riziko v brněnské aglomeraci. Byly k tomu vypracovány odborné podklady, zejména *Generel odvodnění města Brna*, (2009) a studie *Příroda blízka protipovodňová opatření a revitalizace údolní nivy hlavních brněnských toků*, (2015). Autoři posledně citované studie vzali v úvahu řadu hledisek – porovnávali škody způsobené povodní bez provedení protipovodňových opatření s náklady na jejich vybudování, zohlednili počty ohrožených obyvatel, stejně jako počet a charakter povodní ohrožených objektů, a brali v úvahu též priority Statutárního města Brna z hlediska jeho dalšího rozvoje, tedy zejména kde město hodlá napláňovat novou výstavbu (viz textová část odůvodnění územního plánu, svazek 2, str. 171–172). Nezastírali přitom, že v jejich návrhu hrál důležitou roli i fakt, že město Brno jednoduše nemělo v krajském měřítku dost silnou vyjednávací pozici na to, aby přesvědčilo okolní obce, že mají na svém území vymezit protipovodňová opatření, jež by primárně sloužila právě pro ochranu Brna. Proč by také měly tyto samostatné obce omezovat svůj územní rozvoj ve prospěch jiného města a nést cizí zátěž, jež má původ mimo jejich území? Proto autoři jen příkladmo zmínili, že by bylo teoreticky možné vyprojektovat přehradu v úzkém údolí Svitavy (nad Brnem) nebo zvětšit plánovaný poldr Blučina (pod Brnem). Dále již tyto úvahy nerozvíjeli, neboť byly evidentně společensky neprůchodné. Brnu tak nezbylo nic jiného, než hledat řešení své protipovodňové ochrany výhradně na vlastním území (což se ostatně jeví jako vcelku spravedlivé).
25. Z tohoto pohledu mají navrhovatelé jistě pravdu, že Chrlice by byly ve zcela jiném postavení, kdyby šlo o samostatnou obec a nikoliv o brněnskou městskou část. Není ovšem pravda, že by jiné městské části k systému ochrany před povodněmi ničím nepřispěly a celou zátěž by nesly jen samotné Chrlice. Zmínit je možno především velkou plochu přirozeného rozlivu v Brně-Žabovřeskách, která má být ponechána nezastavěná a má pomáhat zpomalit průtok povodně Brnem. Další podobně rozsáhlé plochy pro přirozený

rozliv nebo pro jiné dostatečně účinné protipovodňové opatření ovšem město Brno na svém území k dispozici nemá a navrhovatelé také žádné konkrétně neoznačili.

26. Každopádně platí, že jak přesně bude distribuována zátěž v podobě protipovodňových opatření v rámci určitého území, to je skutečně věcí politického rozhodnutí zastupitelského orgánu územní samosprávy (srov. výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 92/2022-86, body 18, 85). S ohledem na velké měřítko tohoto rozhodování není pro posouzení věci nijak podstatné, zda povodeň přímo ohrožuje (také) pozemky a domy jednotlivých navrhovatelů v Chrlicích (srov. cit. rozsudek, body 87–88).
27. Tím považuje krajský soud za vypořádané body 2 a 11 návrhu.

Procesní postup odpůrce byl v pořádku

28. Navrhovatelé uplatnili své výhrady vůči územnímu plánu v dubnu 2024 ve fázi společného jednání, kdy se mohly vznášet připomínky [§ 50 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), aplikovaného na základě přechodných ustanovení zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon]. Sice uvedli, že pokud jejich připomínkám odpůrce nevyhoví, má je považovat za námitky, to však odpůrce nezavazovalo, aby tak učinil. Námitky lze podat až poté, co je zveřejněn upravený a posouzený návrh územního plánu určený k veřejnému projednání (§ 52 stavebního zákona z roku 2006). Nelze je vznášet vůči nějaké předchozí verzi územního plánu, jež později doznala změn. V tomto případě odpůrce navíc skutečně v reakci na podané připomínky doplnil do odůvodnění územního plánu odkaz na územní studii z roku 2017, která na řadu podaných připomínek odpovídá (viz podrobněji níže).
29. Co je ještě podstatnější, navrhovatelé vlastně vůbec nevysvětlují, v čem je měl procesní postup odpůrce fakticky poškodit. Ano, formálně se o námitkách rozhoduje, zatímco připomínky se pouze vyhodnocují (§ 53 odst. 1 stavebního zákona z roku 2006). Důležité ale přece je, zda a jakým způsobem odpůrce na argumenty navrhovatelů věcně reagoval. Pokud by jejich výhrady ponechal bez odpovědi, byla by to vada i v případě, že by tyto výhrady měly formu „pouhých“ připomínek. A naopak, bylo-li by vypořádání těchto výhrad přezkoumatelné a přesvědčivé, nic by navrhovatelům nepomohlo to, že šlo po procesní stránce o reakci na jejich námitky. Krajský soud se proto níže zaměří spíše na to, zda vysvětlení odpůrce ve věci vymezení plochy pro poldr Chrlice bylo po obsahové stránce dostačující.
30. Velmi obecná zůstala i výtku navrhovatelů, že odpůrce jejich připomínky uměle rozdělil. Ve skutečnosti bylo jen těžko možné reagovat na výhrady navrhovatelů jinak než jednotlivě, aby odpůrce žádnou neopomněl. Krajskému soudu není vůbec zřejmé, jak tím měl odpůrce argumentaci navrhovatelů oslabit.
31. A konečně, jednotlivá podání stěžovatelů se textově velmi podobala a spojovala tatáž myšlenka, tedy že poldr Chrlice je v územním plánu vymezený příliš blízko jejich nemovitým věcem a že ohrožuje jejich životy, zdraví a majetek, proto by měl být nahrazen jiným protipovodňovým opatřením umístěným jinde. S ohledem na míru podrobnosti územního plánu tedy zcela postačovalo reagovat na tuto ústřední myšlenku, k níž se jednotlivé opakující se argumenty navrhovatelů vztahovaly (srov. analogicky ve vztahu k ZÚR výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 92/2022-86, body 75, 81–83). Jediný specifický argument odlišný od ostatních vznesl navrhovatel b) a týkal se možnosti vyvlastnění jeho zemědělských pozemků umístěných uvnitř plánovaného poldru.

Na to odpůrce reagoval odpovědí č. 4 u připomínky vedené pod č. j. MMB/0167929/2024. Rozhodně tuto individuální námitku nepominul. Stručně popsal, že územní plán pouze vytváří podmínky pro vyvlastnění, jehož základ je třeba hledat v zákoně. Sám územní plán nemá pro majetkoprávní režim pozemků žádné následky, slouží jen jako informace, že k němu může dojít. K vyvlastnění by se přistoupilo až v případě, že by nebyla možná dohoda, a splnění podmínek by se zkoumalo v příslušném řízení.

32. Tímto je vypořádán bod 16 návrhu.

Územní plán je přezkoumatelný, zvolené řešení je zákonné a řádně zdůvodněné, žádná jiná (reálná) řešení se nenabízela

33. Odpůrce podle názoru krajského soudu zdůvodnil navržené řešení v územním plánu dostatečně a náležitě také odpověděl na připomínky navrhovatelů.
34. Základní zásady pro vymezování protipovodňových opatření jsou obsaženy již v textové části odůvodnění územního plánu, ve svazku 1. Zde se dozvídáme, že pro retenci vod, snížení kulminačního průtoku a zpomalení průtoku vody územím se v první řadě využila nezastavěná území (str. 167). Zohlednily se také vlastnické vztahy v území a bylo-li to možné, byly plochy pro realizaci nezbytných protipovodňových opatření navrženy na pozemcích města a na pozemcích České republiky. Protipovodňová opatření byla zařazena mezi veřejně prospěšné stavby a opatření (str. 90). K majetkoprávním poměrům v území se bude přihlížet i při dalším upřesňování plánovaných liniových protipovodňových staveb v rámci podrobnějších stupňů dokumentace. Prověřovat se bude také realizovatelnost, účelnost a způsob technického řešení, zejména s ohledem na nebezpečí průsaků podloží a zpětného vzduť kanalizačními výpustmi (str. 168). Pro návrh územního plánu byla vyhotovena celá řada odborných podkladů, nikoliv pouze generel z roku 2009 a studie z roku 2015 (str. 89). Návrh umístění poldru Chrlice pak vychází i z územní studie z roku 2017, která ovšem jeho rozsah nijak nezměnila. Účelem poldru bylo transformovat povodňový průtok v jižní části města Brna, zvýšit protipovodňovou ochranu zastavěných částí města při zachování maximální možné míry rozlivu v městské nivě, a zároveň nezhoršit povodňovou situaci na úseku toku pod městem. Snaha byla respektovat co nejvíce stávající způsob využití ploch v okolí dotčených vodních toků. Rozsah retenčního prostoru byl navržen na nejhorší možný povodňový scénář, a to i přes nesouhlas vlastníků nemovitostí dotčených umístěním protipovodňového opatření, neboť je nutné vždy usilovat o ochranu souvislé zástavby s vyšším počtem ohrožených obyvatel (str. 169–170).
35. Z Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, zpracovaného v listopadu 2024, které je součástí textové části územního plánu, vyplývá, že koncepce protipovodňových opatření je výsledkem multikriteriální analýzy provedené v Generelu z roku 2009. Celý projekt má před velkou vodou ochránit zhruba 20 000 obyvatel. Suchý poldr Chrlice je jedním ze šesti nejdůležitějších opatření, jejichž realizací dojde k ochraně zhruba 16 000 obyvatel (str. 136). Kromě něj se na jihu Brna počítá i s dalšími poldry, a to na řece Leskavě, konkrétně u Ostopovic a Bosonoh (str. 244).
36. Řadu vysvětlení, proč bylo zvoleno právě nyní prosazované řešení, lze nalézt v odborných podkladech, na které se odpůrce odvolává.

37. Krajský soud tu jen stručně připomene, že původní zdroj koncepce protipovodňové ochrany Brna je třeba hledat v generelu z roku 2009. Jeho autoři využili matematického modelování proudění povrchové a podzemní vody, aby identifikovali místa s povodňovým rizikem. V každém z nich pak zpracovali variantní návrhy protipovodňových opatření, které následně hodnotili z mnoha pohledů, od ekonomické efektivnosti, až po hlediska sociální, environmentální a další. Hlavní zásadou bylo umožnit rozliv povodňových průtoků v lokalitách, kde je to možné a z vodohospodářského hlediska vhodné, přičemž tyto plochy měly vykompenzovat přirozenou záplavovou oblast, jež by vznikla i bez realizace protipovodňových opatření. Za dvě největší protipovodňová opatření navržená v generelu lze označit suchý poldr Chrlice a plochu rozlivu Žabovřeské louky, přičemž v obou lokalitách byly navrženy mj. zemní hráze (viz průvodce projektem z dubna 2010, str. 51–53).
38. Koncepci pak dále rozvinula studie z roku 2015. Cílem bylo maximálně využít přirozené retenční kapacity údolní nivy na území města ponechané k rozlivům, a zároveň umožnit ochranu stávající zástavby města Brna i rozvojových ploch města dle návrhu územního plánu (str. 32–33 souhrnné technické zprávy).
39. Matematické modelování potvrdilo, že retenční schopnost většiny území kolem Svitavy i Svatky je zanedbatelná. Hlavními retenčními oblastmi na Svatce jsou oboustranné rozlivy pod VD Brno až k lávce k ZOO, oboustranné rozlivy od Komínského jezu až po Kamenomlýnský most, pravostranné rozlivy v okolí Antroposu a levostranný rozliv na koupaliště Riviéra. Jenže tyto rozlivy nemají žádný skutečný vliv na transformování objemu stoleté povodně, jsou schopny zajistit pouze časový posun její kulminace. Naproti tomu retenční schopnost území na soutoku Svitavy a Svatky je velmi významná (str. 18–19 souhrnné technické zprávy). Konkrétně se schopnost území transformovat zadanou povodňovou vlnu nachází na Svatce v oblasti pod přítokem Svitavy až k hranici katastrálního území města Brna a na Svitavě pouze pod železničním mostem v km 3,314 až k ústí do Svatky (str. 15 souhrnné technické zprávy). A právě tuto oblast tak bylo nutné využít pro významné protipovodňové opatření, poldr Chrlice. Ten zadrží celkem cca 2,6 mil. m³ vody. Další prostory, které voda během povodně přirozeně zaplní, jsou zemědělské plochy pod Chrlicemi před a za tělesem dálnice D2. Celkově oblast soutoku Svitavy a Svatky zmírňuje bilanci povodňového odtoku z ochráněného území Brna o cca 47 m³/s (str. 80–81 souhrnné technické zprávy). Autoři studie z roku 2015 nezastírají, že se záměrem poldru Chrlice vyslovalo nesouhlas zastupitelstvo městské části Brno-Chrlice (které za to požaduje kompenzace) a že jenom třetina vlastníků předběžně souhlasila se zábořem svých pozemků (str. 77–79 vyhodnocení navržených opatření). Vedle poldru Chrlice bylo na území města Brna navrženo ještě další relativně významné protipovodňové opatření tvořené zemní hrází a úhlovou betonovou zídrou, a to na Žabovřeských lukách (str. 34 souhrnné technické zprávy).
40. Studie z roku 2015 také vysvětluje, proč bylo třeba zvětšit plánovaný rozsah chrlického poldru oproti generelu z roku 2009. Když provedli autoři studie matematické modelování průběhu povodně pro extrémní povodňovou situaci (Q100 ve Svitavě a Q100 neovlivněné ve Svatce), tak se ukázalo, že zadané rozměry bezpečnostního přelivu poldru mají pro tuto katastrofickou povodeň příliš malou kapacitu. Ve výpočtu došlo k většímu vzduť hladiny vody v poldru a k přelítí jeho hráze, jelikož se zvětšila jeho retenční schopnost. Proto se musela budoucí kapacita přelivu rozšířit tak, aby převedl min. 93 m³/s a nedošlo k přelítí

hráze. Délka bezpečnostního přelivu se proto zvětšila na délku 40 m (str. 14 souhrnné technické zprávy).

41. Zatím poslední zpřesnění přinesla územní studie z roku 2017. Ta vychází z toho, že Chrlice jsou nejjižnější lokalitou města Brna a poslední městskou částí ve směru odtoku. Svými morfologickými podmínkami stejně jako rozsahem nezastavěného území na zemědělských plochách jsou vhodné pro transformaci povodně. Díky hlavní hrázi s bezpečnostním přelivem a stavidlu poldru zde bude možné řízeně ovládat více jak 2 miliony m³ vody, které bude možné cíleně zbrzdit vůči hlavní kulminační špičce povodně. Tím se dosáhne snížení kulminačního průtoku směřujícího pod Brno. Zabrání se tak výraznému zrychlení a zvětšení průtoků, které se nebudou moci transformovat rozlivem v ochráněných územích výše na Svatce a Svitavě na katastrálním území Brna (autoři přiznávají, že na území města Brna nejsou prozatím zrealizována prakticky žádná protipovodňová opatření). Poldr tak naplní soudobé požadavky na protipovodňovou ochranu, podle nichž se nesmí ohrozit níže ležící oblasti zhoršením odtokových poměrů. Na dotčeném územním celku se musí dosáhnout minimálně vyrovnané bilance povodňových přítoků a odtoků, v lepším případě jejich snížení (str. 14 technické zprávy). Návrh je také plně v souladu s vodním zákonem (str. 24 technické zprávy).
42. V závěru studie autoři znovu vysvětlují, že okolí městské části Brno-Chrlice patří díky charakteru široké údolní nivy k potenciálně nejohroženějším v případě povodně větší jak Q20 ve Svitavě. Výhodou tohoto území je, že je do značné míry nezastavěné a inundační plochy ležící v katastru města Brna jsou doposud v převážné míře zemědělsky obhospodařované. Proto hrozí při povodních škody víceméně jen na zemědělských plodinách (s výjimkou západní části Chrlic, kde dochází k ohrožení občanské zástavby hloubkami až kolem 2 m). S každou další ochráněnou městskou částí se bude muset město Brno vypořádat se skutečností, že se vyloučením ochráněných oblastí ze stávající inundace zrychluje a zvětšuje odtok povodně pod území Brna. Pro transformaci povodně na území Brna je tedy oblast jihu Brna jedinou možnou variantou kompenzace a z tohoto důvodu je třeba již v prvních krocích budování protipovodňových opatření v Brně uvažovat o maximálním využití možných inundačních ploch na jihu Brna, které mohou být navíc vybaveny funkcí řízeného rozlivu (str. 26 technické zprávy).
43. Autoři územní studie z roku 2017 se stručně zmiňují i o dalších technických možnostech řešení protipovodňové ochrany, jež však nejsou společensky průchodné. Konkrétně uvádějí: *Všeobecně lze zhodnotit, že na všech jednáních týkající se koncepce protipovodňových opatření s širším osazenstvem jsme byli vždy konfrontováni s názorem, že je nutné problematiku povodní řešit na úplně jiném místě, než v dané lokalitě. To je bohužel trend dnešní doby, kdy není nikdo ochoten připustit na svých nebo blízkých pozemcích realizaci protipovodňového opatření, byť by mělo ochránit i jeho majetek. Pochopitelně, že jde vyprojektovat řadu dalších opatření na tocích nad Brnem (přehrada v sevřeném údolí Svitavy) či pod Brnem (připravovaný poldr Blučina), ale vzhledem k tomu, že je v současné době problém prosadit jakoukoliv stavbu obdobného charakteru, která by měla sloužit či pomáhat někomu jinému (na jiném katastrálním území), je řešení poldru Chrlice optimální. Městské části poskytne ochranu stávající zástavby a umožní rozvoj nové občanské zástavby až k ulici Davídkova. V rámci ploch poldru bude vybudována řada přírodně blízkých opatření, která z části rozsáhlých zemědělských ploch pomohou udělat rekreačně atraktivní lokalitu, která rozšíří stávající biotopy a bude po většinu doby využívána pro rekreační účely. Zbytek ploch bude i nadále sloužit jako zemědělské plochy. V případě ploch s řízeným rozlivem je výhoda takovýchto pozemků v tom, že v případě jakékoliv*

škody způsobené právě řízeným rozlivem, bude tato škoda uhrazena státem bez nutnosti zřizování jakéhokoli pojištění (str. 27 technické zprávy).

44. Pro posouzení nynější kauzy je velmi důležité, že územní studie z roku 2017 se zabývala nejen základní variantou poldru navrženou předchozími odbornými podklady, ale posoudila též alternativní variantu, kterou navrhl starosta městské části Brno-Chrlice. Ta měla spočívat v tom, že by se vytvořil další retenční prostor u ČOV Modřice, a zároveň by se snížilo ohrázování poldru u Chrlic o 1 m. Tato varianta se však ukázala jako značně nevýhodná. Řízený rozliv by se tím snížil o více než polovinu, nově získaná akumulace by byla bez možnosti řízené retence, nový bočně plněný poldr by musel být takřka celý vytvořen novými hrázi, a přitom by sloužil pouze pro odlehčení části průtoků a využitelný by byl pouze v rámci jednoho naplnění. Důležitým hlediskem bylo i to, že zatímco nyní hrozí zatopení dálnice D2 pouze při stoleté vodě, při prověřovaném řešení by k němu mohlo docházet i za dvacetileté nebo padesátileté povodně. Tím nejdůležitějším výstupem však bylo zjištění, že zvětšená kapacita rozlivu u ČOV Modřice nemá pro ohroženou zástavbu Chrlic velký význam, protože voda sem natéká od severu, a že snížená hráz poldru by byla za stoleté povodně přelita, takže by hrozilo její protržení a zdánlivě ochráněná oblast by mohla být zatopena s daleko větší intenzitou a rychlostí. Hráz bez dostatečné bezpečnostní rezervy by pravděpodobně ani nebyla financovatelná z veřejných zdrojů. Ze všech těchto důvodů doporučili autoři studie zachovat stávající koncepci průtočného poldru v sousedství Chrlic, který umožňuje část průtoku propustit stavidlovým objektem níže a zadržet vodu až v kritický moment kulminace povodně, takže prostor údolní nivy je za povodně možné využít i pro převádění průtoků povodně s nižší hladinou. Autoři studie také připomínají, že Chrlice jsou z hlediska hrožících povodňových škod při stoleté vodě až na 23. místě z 28mi, takže pouze díky vybudování poldru mohou být do plánů realizace protipovodňových opatření zahrnuty v dohledné době (str. 10–12 technické zprávy).
45. Územní plán na závěry všech tří citovaných odborných podkladů odkazuje a stručně je shrnuje v textové části odůvodnění, ve svazku 2, na str. 167–172.
46. Ve světle všech těchto informací je pak nutné hodnotit odpůrcovo vypořádání připomínek vznesených navrhovatelí. Tyto připomínky byly sice rozsáhlé, ale ve své podstatě velmi obecné. Bez toho, že by nabízeli jakoukoliv konkrétní a reálnou alternativu nebo že by polemicky reagovali na výše popsané úvahy, se navrhovatelé prostě jen dožadovali, *aby bylo toto protipovodňové opatření řešeno jinak a na jiném místě*.
47. Pak je ovšem pochopitelné, že odpůrce primárně odkázal na výše citované odborné podklady, z nichž podle krajského soudu důvody vymezení plochy pro poldr Chrlice dostatečně jasně vyplývají. Připomněl, že rozliv poldru je vymezen na nezastavěném území, a zároveň v aktivní zóně záplavového území. V záplavovém území leží též část zástavby na západě městské části Brno-Chrlice, kterou bude poldr před povodní taktéž chránit. Protipovodňová opatření krajského významu nelze vymezovat mimo koridor POP10 stanovený v ZÚR. Navržené řešení se bude dále upřesňovat v rámci podrobnějších stupňů dokumentace (zejména formou studie proveditelnosti), a to na základě aktuálních podkladů a s přihlédnutím k majetkoprávním poměrům v území (viz textová část odůvodnění územního plánu, Příloha č. 7, kapitola 19, svazek Pe12, např. připomínka č. j. MMB/0167922/2024, body 1 a 3).

48. Poukazy navrhovatelů na jiné možné alternativy řešení v jejich připomínkách byly značně neurčité. Uvedli jen, že je *nepochybně možné najít jiné vhodnější řešení protipovodňového opatření, než předkládá nynější návrh územního plánu. Na toku Svatky na území města Brna i v krajském měřítku je dostatek jiných volných zemědělských ploch, v bezpečné vzdálenosti od sídel, kde by rozliv neohrožoval obytnou zástavbu. Podél vodních toků v jižní části města Brna se nepochybně nachází celá řada vhodnějších lokalit, kde by bylo možné realizovat řízený rozliv, aniž by bylo nutné ohrožovat obytnou zástavbu. Rovněž mnohem vhodnější by byl například rozliv do polí v zemědělské krajině jižně od brněnské sídelní aglomerace mimo obytnou zástavbu. Na to navrhovatelé navázali citací z územní studie z roku 2017, konkrétně zmínkou o možnosti vyprojektovat přehradu v sevřeném údolí Svitavy nebo připravovaný poldr Blučina (šlo by tedy o opatření mimo území města Brna).*
49. Je pravda, že odpůrce byl ve své odpovědi dosti strohý, neboť pouze uvedl, že pro vznesený návrh *nejdou dostupné podklady, kterými by bylo proověřeno, že předmětné protipovodňové opatření včetně rozlivu lze v navrhovaných místech vymezit a které by neohrožovaly území dále pod tímto protipovodňovým opatřením. Dále připomněl, že podél vodního toku Svatky jsou též navržena protipovodňová opatření, která jsou dále odsazena od břehů a je tak umožněn rozliv na nezastavěných územích, např. Žabovřeské louky (viz textová část odůvodnění územního plánu, Příloha č. 7, kapitola 19, svazek Pe12, např. připomínka č. j. MMB/0167922/2024, bod 5).*
50. Krajský soud nicméně přihlédl k tomu, že odpověď na připomínku do značné míry vyplývá z výše citovaných odborných podkladů. Hledat alternativy pro protipovodňovou ochranu města Brna mimo jeho vlastní území zkrátka nebylo politicky průchodné. A nebylo by to ani v souladu se zásadami pro navrhování protipovodňové ochrany, podle níž se má samosprávná jednotka snažit vyřešit povodňové nebezpečí na svém vlastním území. Na území Brna odborníci žádné použitelné oblasti pro větší rozliv nenašli (a navrhovatelé sami žádné konkrétně neoznačují). Jako nejvhodnější lokalitu pro velké protipovodňové opatření tak autoři všech tří studií jednoznačně vytipovali rozsáhlé nezastavěné území v nížině na soutoku Svitavy a Svatky, byť jeho nevýhodou je samozřejmě těsné sousedství obytné zástavby městské části Brno-Chrlice. Navrhovatelé se jen s touto realitou nedokáží smířit, aniž by nabízeli skutečné protiargumenty.
51. Krajský soud připomíná, že při zdůvodnění koncepčních dokumentů, mezi něž patří i územní plán, postačí provést obecnější test proporcionality (srov. výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 92/2022-86, bod 86). Z výše citovaných odborných podkladů vyplývá, že poldr Chrlice ochrání v kombinaci s dalšími, méně významnými opatřeními před povodní nejen desítky tisíc obyvatel města Brna (včetně části obyvatel na západě samotných Chrlic), ale i rozsáhlá území jižně od brněnské aglomerace (Brno díky tomu nebude přenášet povodňová rizika mimo své území). To je zjevně natolik závažný veřejný zájem, že práva navrhovatelů mu musí ustoupit. Tím spíše, že většina z nich je plánovaným poldrem dotčena pouze v tom směru, že v nich vyvolává obavy z možného selhání hráze během povodně. Navrhovatel b) jako jediný vlastní zemědělské pozemky uvnitř poldru, ani dotčení jeho práv se však soudu nejeví jako závažné. Jak vyplývá z odborných podkladů, poldr je z větší části umístěn v prostoru, který by tak jako tak zasáhla povodeň (v aktivní zóně záplavového území) a – jak už uvedl odpůrce – přijetím územního plánu nedochází k vyvlastnění dotčených pozemků, pouze se pro ně vytváří předpoklady. Nezbytnost a přiměřenost vyvlastnění by se posuzovala až ve vyvlastňovacím

řízení. Ze všech těchto důvodů považuje krajský soud ve shodě s odpůrcem přijaté řešení za proporcionální.

52. Již jen stručně krajský soud poznamenává, že neshledal žádný rozpor napadeného územního plánu se zákonem. Navrhovatelé konec konců ani nespecifikovali, v čem by měl věcně tento rozpor spočívat, omezili se jen na čísla paragrafů. Krajský soud proto v podobně obecném duchu odpovídá, že územní plán s ohledem na vše dosud uvedené naplňuje nejen cíle a úkoly územního plánování, ale i cíle ochrany vod při plánování v oblasti vod. Zejména – zcela v souladu s § 64a odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) – se soustředí na zmírnění možných nepříznivých účinků povodní na lidské zdraví, životní prostředí, kulturní dědictví a hospodářskou činnost.
53. Tímto považuje krajský soud za vypořádané body 1 (zčásti), 4, 5, 6, 7, 8 (zčásti), 12, 13 a 14 návrhu.

Některé námitky již vyřešily ZÚR, jiné spadají až do fáze povolování záměru

54. Tam, kde se navrhovatelům podařilo být se svými návrhovými body alespoň trochu konkrétní, se bohužel jejich argumentace vymyká z rámce přezkumu Územního plánu města Brna. Řadu otázek totiž vyřešily již Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje z roku 2016, resp. jejich aktualizace č. 1 z roku 2020. ZÚR stanovily celkovou koncepci ochrany brněnské aglomerace před povodněmi. Vymezily za tímto účelem koridor pro protipovodňová opatření označený POP10. Ten je tvořen plochami podél vodních toků určenými pro umístění budoucích protipovodňových opatření. V ZÚR se ještě neurčuje, o jaká konkrétní protipovodňová opatření se bude jednat. Samozřejmě ale celá koncepce vychází z odborných podkladů zmíněných výše. Určitá představa, pro jaký konkrétní účel bude ta která část koridoru POP10 sloužit, tak samozřejmě existovala už v době přijetí ZÚR. Nestala se však ještě závaznou. Co ovšem bylo závazně dáno, je to, na jakých místech v rámci Brna se budou protipovodňová opatření realizovat a jaký bude jejich maximální územní rozsah. Velká nadmístní protipovodňová opatření zanášená postupně do územních plánů nemohou tedy dost dobře překročit rámec koridoru POP10 vymezeného v ZÚR.
55. Znamená to, že pokud se navrhovatelé chtěli účinně ohradit proti představě, že právě v blízkosti městské části Brno-Chrlice bude realizováno nějaké velké protipovodňové opatření krajského významu, byly by bývali museli brojit proti ZÚR a proti stanovení či rozsahu koridoru POP10. To sice učinili a návrh na zrušení příslušné části ZÚR podali, nebyli však úspěšní (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. 1. 2022, č. j. 64 A 7/2021-117, na něj navazující výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 92/2022-86, a na něj navazující usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1310/23 ze dne 12. 6. 2024). A nebyli úspěšní především proto, že ani tehdy nepřišli s žádnou jinou reálnou variantou, jak snížit povodňové nebezpečí. Ke zmenšení či úplnému zrušení koridoru POP10 v sousedství Chrlic by totiž samozřejmě nemohlo dojít bez náhrady. Muselo by se vymyslet jiné funkční řešení, které by umožnilo povodeň na území Brna zregulovat. Logicky by tedy bylo možné koridor POP10 u Chrlic zmenšit nebo odstranit ze ZÚR jen za předpokladu, že v jiném místě bude naopak doplněn nebo rozšířen, případně nahrazen jiným koridorem za účelem budoucího vymezení protipovodňového opatření, které to původně uvažované (chrlické) nahradí. Zde tedy byl argumentační prostor pro to, aby navrhovatelé poukazovali na možnost vyprojektovat přehradu na Svitavě, nahradit Chrlický poldr jiným poldrem (např. u obce Blučina) apod.

56. Jen stručně již krajský soud poznamenává k argumentaci osoby zúčastněné na řízení, že v jejím vyjádření citovaný rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 63 A 6/2021-159 sice zrušil část koridoru POP10, ovšem ve zcela jiném místě (na severu Brna, v oblasti Kníniček a Bystrce) a ze zcela jiných důvodů (Jihomoravský kraj zejména nevysvětlil důvody vymezení nové plochy koridoru POP10 v Aktualizaci ZÚR č. 1 a vazbu této plochy na dřívější plochy vymezené v původní verzi ZÚR). Tento rozsudek proto odpůrci nebránil v tom, aby ze ZÚR v nynější věci vycházel.
57. Nyní se tedy nacházíme ve fázi přijetí územního plánu. Není pravda, že by zde nedošlo k žádnému doplnění podkladů a informací oproti době, kdy se zpracovávaly jihomoravské zásady územního rozvoje a jejich první aktualizace. Ve skutečnosti si Statutární město Brno nechalo právě pro účely pořízení územního plánu vypracovat výše zmiňovanou podrobnější územní studii z roku 2017 (viz výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 92/2022-86, body 44–45). Ta měla mimo jiné reagovat na nové skutečnosti v území (jak se uvádí v druhé kapitole textové části A, na str. 5). Na obavy navrhovatelů pochopitelně studie odpovědět nemohla, neboť ty vycházejí až z vyjádření znalce z roku 2020 (krajský soud se jim bude stručně věnovat níže). Zabývala se však celou řadou střetů v území, zejména z hlediska dopravy, energetiky, odkanalizování apod. Nutnost omezení vlastnických práv soukromých osob sotva mohla tato územní studie nějak vyřešit – krajský soud zde považuje za dostatečné to, že plocha poldru byla v územním plánu vymezena jako veřejně prospěšné opatření, pro něž lze potřebné pozemky vyvlastnit. Každopádně odpůrci nelze vyčítat, že by se snad při přípravě územního plánu spokojil jen s podklady vypracovanými pro účely předchozí aktualizace ZÚR.
58. Napadený územní plán samozřejmě ze ZÚR vychází a navazuje na ně. Zásadní změna koncepce přijaté na krajské úrovni už nebyla možná a její zpochybňování tak není v této fázi namístě. To neznamena, že by navrhovatelé nyní nemohli namítat vůbec nic. Územní plán samozřejmě řadu věcí konkretizoval. V první řadě závazně určil, že oním protipovodňovým opatřením, které chce Statutární město Brno v budoucnu realizovat u Chrlic, bude právě poldr. Územní plán také vymezil jeho přibližné umístění v rámci koridoru POP10. Jaké námitky by tedy v takovéto situaci mohly být relevantní a soud by je musel zvažovat a věcně hodnotit?
59. Navrhovatelé by mohli například tvrdit, že územní plán měl do blízkosti Chrlic uvnitř koridoru POP10 umístit jiné protipovodňové opatření, nikoliv poldr. Například by mohli hájit tezi, že postačí vymezit zde místo poldru s vysokou hrází jen plochu přirozeného rozlivu, která by měla podle nějakého odborného posouzení k zadržení povodně postačovat. Nebo, pokud by v rámci koridoru POP10 připadala v úvahu dvě podstatně odlišná umístění poldru a odpůrce by z nich zvolil tu variantu, která je pro navrhovatele nepříznivá, mohli by v nynějším řízení bojovat za onu druhou variantu umístění, vzdálenější od jejich nemovitostí. Konečně by navrhovatelé mohli také přijít s variantou umožňující zmenšení poldru díky jeho kombinaci s nějakým dalším protipovodňovým opatřením, například opět s plochou přirozeného rozlivu.
60. Náznak takové argumentace je v návrhu sice obsažen, ale skutečně jen v podobě jakéhosi zárodku a bez jakéhokoliv odborného zaštitění. Jako možnou alternativu totiž navrhovatelé označili posunutí celé plochy řízeného rozlivu a hráze poldru dál od obytné zástavby Chrlic – za dálnici D2 na volné zemědělské plochy v okolí ČOV Modřice, nebo na volné zemědělské plochy v prostoru mezi dálnicí D2 a ČOV Modřice. Potíží je v tom, že územní plán s tímto územím jako s plochou přirozeného rozlivu už počítá. Je to tedy již nyní

součást koncepce protipovodňové ochrany města Brna a tato myšlenka proto nepřináší do dosavadních úvah nic nového. Nadto v rámci posledního odborného posouzení se prověřovala i možnost, zda by intenzivnější využití této rozvojové plochy neumožnilo snížit hráz poldru až o 1 m. Autoři ale dospěli k závěru, že toto řešení by nebylo funkční, jak už krajský soud výše rozebral.

61. Konečně poslední velký „balík“ námitek navrhovatelů se vztahuje k možným technickým komplikacím při budování poldru a k rizikům, jaká z toho plynou. Zde mají argumentaci odborně podloženou stanoviskem znalce, Ing. Jakoubka. Takováto tvrzení by teoreticky mohla spadat do rámce nynějšího řízení, avšak pouze v případě, že by argumenty navrhovatelů vylučovaly možnost, že by v daném místě bylo možné poldr zbudovat bezpečně bez ohrožení okolních nemovitostí. Tedy pokud by například tvrdili, že kluzké podloží v daném místě neumožňuje bezpečně realizovat hráz, a ta zákonitě neustojí tlak vody a musí se zhroutit nebo protrhnout. Podobné pochybnosti by si jistě vynutily již v této fázi zadat studii proveditelnosti, neboť územní plán by neměl umísťovat do území plochu pro záměr, který se již nyní může ukázat jako neuskutečnitelný (srov. analogicky ve vztahu k ZÚR rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2012, č. j. 1 Ao 7/2011-526, č. 2698/2012 Sb. NSS, bod 112).
62. Takového charakteru však výtky Ing. Jakoubka rozhodně nejsou. Zdejší soud se jimi již dříve zabýval a dospěl k názoru, že rozhodně nevylučují realizaci poldru v daném místě (srov. výše citovaný rozsudek zdejšího soudu č. j. 64 A 7/2021-117, bod 67, a na něj navazující výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 92/2022-86, body 49, 53). Platí to i pro vyjádření znalce z roku 2024. Znalec v obou svých vyjádřeních pouze poukazuje na nevhodnost, nevyzkoušenost a rizikovost některých řešení, která předpokládá výše citovaná územní studie. Tato technická řešení však územní plán nepřebírá a nejsou tedy prozatím nijak závazně dána (srov. obdobně výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 92/2022-86, bod 36). A znalec rozhodně neříká, že by žádná vhodná řešení identifikovaných rizik neexistovala. Budoucí projektant se tak bude muset s výhradami znalce seznámit a při přípravě návrhu stavby poldru je vzít v úvahu a vypořádat se s nimi. Tyto námítky navrhovatelů tak bude možné řešit až v rámci řízení o povolení záměru poldru. Nyní jsou předčasné.
63. K tomu je třeba dodat, že odpůrce nemusel nijak podrobně reagovat na poukazy navrhovatelů na rozsudky správních soudů vztahující se k vymezení koridoru POP10 v ZÚR. Nejvyšší správní soud totiž již tehdy jasně řekl, že valná většina uplatněných argumentů směřuje svou povahou do navazujících procesů, a to typicky do územního řízení (viz výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 92/2022-86, body 47, 50). Správní soudy tedy navrhovatele neodkazovaly primárně do fáze územního plánování, jak to nyní navrhovatelé interpretují, ale do fáze přípravy záměru.
64. Pro úplnost krajský soud dodává, že odpůrce se (v rámci vypořádání připomínek) s obavami navrhovatelů ohledně rizik, které může poldr do území přivést, a s odbornými výtkami proti plánovanému stavebnímu řešení poldru (vyplývajícím z vyjádření znalce z roku 2020 a z roku 2024), vyrovnal vcelku komplexně a zcela v souladu s výše popsáním náhledem krajského soudu.
65. Mimo jiné odpůrce uvedl (viz textová část odůvodnění územního plánu, Příloha č. 7, kapitola 19, svazek Pe12, např. připomínka č. j. MMB/0167922/2024, body 10, 12, 13, 16 a 17): *Problémy, které jsou v odborném vyjádření znalce analyzovány, není možné na úrovni*

územní studie řešit. To je nutno řešit a projednat až v dalších stupních projektové přípravy. V navazujícím řízení (povolení stavby) lze konkrétní námitky dotčených nemovitostí řešit a zapracovat. Upřesnění polohy protipovodňového opatření tak bude možné řešit v rámci podrobnější dokumentace na základě podrobného průzkumu terénu, upřesnění využití pozemků, šetření místních podmínek apod. ... Předložené odborné vyjádření znalce řeší problémy, např. stabilita hráze, podrobnější řešení Tuřanského potoka, ohrožení kanalizace - těsnost potrubí, možné střety záměru s dalšími sítěmi technické infrastruktury, případné ovlivnění studní pro individuální zásobování vodou, které budou řešeny v rámci podrobnější dokumentace a jsou technicky řešitelné. Případné opatření pro zabezpečení kanalizačního sběrače v jeho dotčené trase může být vyvolanou investicí. Případná kompenzační opatření vyvolaná větším hlukovým zatížením v důsledku umístění komunikace na nové hrázi mohou být řešena rovněž až v dalším stupni podrobnější dokumentace. Předpokladem pro souhlasné stanovisko provozovatelů a správců technické a dopravní infrastruktury je projednání v rámci podrobnější dokumentace. Předmětné problémy jsou nad podrobnost návrhu územního plánu. ... Součástí protipovodňových opatření jsou i protipovodňová opatření na kanalizační síti, což je konstatováno i v NÚP. V současnosti se v rámci Aktualizace a správy Generelu odvodnění města Brna – část Kanalizace zpracovává dokumentace řešící celoměstskou koncepci protipovodňových opatření na kanalizační síti. Uvedený podklad bude významným podkladem pro studii proveditelnosti a pro další navazující dokumentaci nejen předmětného protipovodňového opatření. ... Podatel sám upozorňuje, že je nutné zpracovat studii proveditelnosti, která bude podrobněji řešit i přeložky technické infrastruktury. Tato studie proveditelnosti bude podkladem pro projektovou dokumentaci předmětného protipovodňového opatření, ale také jako podklad pro Aktualizaci a správu Generelu odvodnění města Brna – část Kanalizace řešící koncepci odkanalizování města Brna a pro případnou změnu návrhu územního plánu, tj. zakreslení přeložky kmenové stoky, případně dalších jevů. V této chvíli je tedy neúčelné zakreslovat úpravy technické infrastruktury. ... V případě přípravy realizace předmětného protipovodňového opatření je předpokládáno, že otázka opatření na kmenových stokách, které budou stavbou předmětného protipovodňového opatření dotčeny, bude s Brněnskými vodovody a kanalizacemi řešena. ... V případě přípravy studie proveditelnosti, podrobnější dokumentace a dále realizace předmětného protipovodňového opatření je předpokládáno, že otázka řešení stávající technické a dopravní infrastruktury, které budou stavbou předmětného protipovodňového opatření dotčeny, bude s provozovateli příslušné infrastruktury řešena.

66. Soud to považuje za srozumitelné a dostačující.
67. Krajský soud se tímto souhrnně vyslovil k bodům 1 (ve zbytku), 3, 8 (ve zbytku), 9, 10 a 15 podaného návrhu.

VI. Náklady řízení

68. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Navrhovatelé před soudem neuspěli, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Odpůrce, který se nechal zastoupit advokátem, náhradu nákladů řízení nepožadoval.
69. O nákladech osoby zúčastněné na řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu nákladů řízení jen ve dvou případech: 1. pokud bránila své právo, které jí vyplývalo z rozhodnutí nebo jiného úkonu napadeného

žalobou, přičemž žalobce nebyl před soudem úspěšný, 2. pokud jí nějaké náklady vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Ani jedna z těchto dvou podmínek nebyla v nynějším řízení splněna, proto osobě zúčastněné právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. 4. 2026

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu